

De cleane keten

Aan de slag met ketenzorg in het sociaal overleg • tool voor militantenkernen

*Aan de slag - Keten zorg op de agenda van
het sociaal overleg brengen*

INHOUD

Het stappenplan voor een productieketen die de mensenrechten respecteert	5
Vorbereiding	6
Ketenzorg op de agenda van het sociaal overleg krijgen	7
Argument 1: Wij hebben het mandaat om dit in het sociaal overlegorgaan te bespreken	7
Argument 2: Het is belangrijk om maatschappelijk verantwoord te ondernemen / aan ketenzorg te doen + het kan een concurrentieel voordeel zijn	9
Argument 3: Alle bedrijven hebben de verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren en sommige zaken zijn al bij wet verplicht	9

AAN DE SLAG - KETENZORGBELEID

- **Stap 1:** Ken je hele keten;
- **Stap 2:** Zorg ervoor dat je bedrijf/organisatie zelf niet bijdraagt aan schendingen;
- **Stap 3:** Zorg ervoor dat je bedrijf/organisatie zich publiekelijk engageert om verantwoordelijkheid op te nemen voor de keten;
- **Stap 4:** Zorg dat je bedrijf/organisatie weet waar de risico's zich bevinden in de keten;
- **Stap 5:** Zorg dat je bedrijf/organisatie gepaste maatregelen neemt om de schendingen te voorkomen;
- **Stap 6:** Zorg dat je bedrijf/organisatie herstel voorziet als er zich schendingen voordeden;
- **Stap 7:** Zorg dat je keten permanent gemonitord wordt en blijft;
- **Stap 8:** Zorg dat je bedrijf/organisatie hierover communiceert (transparantie)

Het stappenplan voor een productieketen die de mensenrechten respecteert

Via het sociaal overleg kunnen jullie je onderneming ervan overtuigen om stapje per stapje te werken aan een ketenzorgbeleid: een beleid dat mens en milieu in heel de bedrijfsketen respecteert. De onderneming moet daarvoor acht stappen zetten. In deze tool staan die geformuleerd als acht doelstellingen die jullie kunnen proberen te behalen via het sociaal overleg. Het is natuurlijk aan de onderneming om de stappen ook echt te gaan uitvoeren.

Deze acht stappen bouwen deels op elkaar verder, maar jullie hoeven ze niet één per één af te werken. Jullie kennen jullie organisatie of bedrijf het beste en kunnen daardoor goed inschatten wanneer je aan een volgende doelstelling wil beginnen.

Om jullie bedrijf deze acht stappen te doen zetten, en dus jullie acht doelstellingen te halen, kan je steeds op dezelfde manier te werk gaan:

1. Het ketenzorgbeleid van jullie onderneming op de agenda krijgen, of toch het deeltje waarover jullie dan willen praten;
2. Vragen stellen en voorstellen tot verbetering doen rond één van de doelstellingen in het sociaal overleg;
3. Opvolgen of het bedrijf jullie vragen beantwoordt of aan de slag gaat met de voorstellen;
4. Jullie bedrijf heeft jullie vragen beantwoord en gaat met de voorstellen aan de slag. Jullie zijn dus klaar om voor een volgende doelstelling te gaan. Stapje per stapje boeken jullie vooruitgang. Goed bezig!

Nood aan argumenten om ketenzorg op jullie agenda van het sociaal overleg te krijgen. [Klik hier](#).

VOORBEREIDING

Het is niet de bedoeling dat jullie het ketenzorgwerk in de plaats van jullie bedrijf of organisatie doen, maar het kan handig zijn om voorbereid aan de start te komen.

- Is je bedrijf al in een schandaal verwickeld geweest? Via een korte internetzoektocht vind je misschien snel een aanknopingspunt om ketenzorg op tafel te leggen. Zoek op de naam van jullie bedrijf en “schandaal” / naam van jullie bedrijf en “kinderarbeid” / naam van jullie bedrijf en “mensenrechten” ...). Probeer ook eens Engelse zoektermen.
- Sommige sectoren en productielanden hebben meer risico's op schendingen op vlak van mensenrechten en milieu. Via deze website (<https://www.mvorisicochecker.nl/nl>) kan je kijken of dat voor jullie bedrijf of organisatie het geval is. Als je niet weet in welke landen jouw bedrijf activiteiten heeft, heb je al ineens een goede eerste vraag om te stellen.
- In bepaalde sectoren en landen bestaat er al wetgeving die een ketenzorgbeleid verplicht maakt. In het deeltje “wetgeving” kan je kijken of dat voor jullie bedrijf of organisatie het geval is. Je hoeft natuurlijk die wet niet te gaan lezen, maar het is een goed argument om in handen te hebben in het sociaal overleg.

Bijvoorbeeld: Ferrero

- Als we Ferrero googlen, stuiten we al snel op een aanknopingspunt:

"Kinder Surprise gemaakt door kinderen van zes jaar": Ferrero Rocher grijpt meteen in

De Italiaanse voedingsgigant Ferrero Rocher knipt alle banden door met een Roemeense leverancier die beschuldigd wordt van kinderarbeid, lage verloningen en onhygiënische toestanden bij de productie van speeltjes voor Kinder Surprise.

Zie: <https://www.hln.be/economie/kinder-surprise-gemaakt-door-kinderen-van-zes-jaar-ferrero-rocher-grijpt-meteen-in-a1fd8081/>

- Als we risicochecker invullen, zien we dat we qua arbeidsrechten al minstens kans hebben op 10 risico's:

Arbeidsrechten (10 risico's)

- *Vrijheid van vereniging (incl. vakbondsvrijheid) (2 risico's);*
- *Arbeidsvoorwaarden (incl. contracten, werktijden) (1 risico);*
- *Kinderarbeid (1 risico);*
- *Discriminatie en gender (3 risico's);*
- *Salaris en beloning (1 risico);*
- *Veiligheid en gezondheid op de werkvloer (2 risico's).*

- Via de vragen in het onderdeel Wetgeving vinden we mogelijke werkpistes:
 - De wetgeving inzake niet financiële informatie is van toepassing;
 - De Engelse wet inzake "moderne slavernij" geldt ook voor deze sector en dit bedrijf;
 - Ijveren om ons aan te sluiten bij het multistakeholder-initiatief "Beyond Chocolate".

KETENZORG OP DE AGENDA VAN HET SOCIAAL OVERLEG KRIJGEN

Het best is om het thema op de agenda te plaatsten, zonder er te veel kabaal rond te maken. Als jullie werkgever niet akkoord zou zijn om het thema te bespreken, kan je onderstaande argumenten gebruiken om dit wel te doen.

Argument 1: Wij hebben het mandaat om dit in het sociaal overlegorgaan te bespreken

Ketenzorg agenderen op het sociaal overleg kan, als afgevaardigde heb je hiervoor argumenten uit de wetgeving.

Actie binnen de Ondernemingsraad

- Zoals we kunnen lezen in artikel 15 van de wet van 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, heeft de ondernemingsraad tot taak om advies uit te brengen en alle suggesties of bezwaren te kennen te geven over alle maatregelen die de arbeidsorganisatie, de arbeidsvoorwaarden en het rendement van de onderneming zouden kunnen wijzigen. Het gebrek aan ketenzorg zou het rendement van de onderneming kunnen wijzigen.
- Volgens de CAO 9 bestaat de mogelijkheid om informatie op te vragen, advies te geven en voorstellen te doen. Art. 3: De gedachtewisseling in de ondernemingsraad moet vrij kunnen gebeuren onder de vorm van vragen, kritieken, suggesties, bezwaren, eenparige, gedeeltelijk of totaal uiteenlopende adviezen. Art. 4: Dit moet kunnen m.b.t. de algemene vooruitzichten van de onderneming. Deze inlichtingen zullen betrekking hebben op de markttoestand, de orderportefeuille en de ontwikkelings-, rationalisatie-, organisatie- of reorganisatieprogramma's.
- Volgens het KB van 1973 (basis- en jaarlijkse informatie): Het ondernemingshoofd moet de economische en financiële gegevens overmaken aan de ondernemingsraad en de werknemers in staat stellen zich een klaar en juist beeld te vormen van de toestand, de evolutie en de vooruitzichten van de onderneming alsook de onderneming situeren in het ruimer kader van de groep, van de sector en van de gewestelijke, nationale en internationale economie.
- De basisinformatie die aan de ondernemingsraad wordt medegedeeld, heeft betrekking op:
 - De concurrentiepositie. De aanwezigheid of afwezigheid van een ketenzorgbeleid kan de concurrentiepositie op de markt beïnvloeden;
 - De kost- en verkoopprijzen per producteenheid + de samenstelling van de kostprijs;
 - Het bieden van de gelegenheid om vragen te stellen over de "kosten- en prijsverlaging";
 - Het programma en de algemene toekomstverwachtingen van de onderneming.

Daarnaast:

- Koppelen aan verklaring van niet-financiële informatie (indien van toepassing voor je onderneming);
- De consumenten informeren zich steeds meer over het respect voor de mensenrechten in de internationale economie en ketens > het is nodig om hierop te werken er hierrond te communiceren;
- Wij hebben het recht te spreken over belangrijke gebeurtenissen die een belangrijke weerslag hebben op de onderneming. In geval van een schandaal binnen een waardeketen (zoals kinderarbeid), kunnen we spreken over de mogelijke impact dat dit heeft.

Actie binnen het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk

- Het Comité speelt een rol in de bevordering van het welzijn van werknemers bij de uitvoering van hun werk. Het Comité PB kan elk onderwerp aansnijden dat de gezondheid, de hygiëne of de veiligheid van de werknemers van de onderneming kan beïnvloeden. Hierdoor kunnen de afgevaardigden reageren op de aankoop van nieuwe producten en diensten, zoals informaticamateriaal, nieuwe werkkleding, etc.

Actie binnen de Vakbondsafvaardiging (VA)/syndicale delegatie

- De VA is bevoegd om onderhandelingen te voeren voor het sluiten van collectieve overeenkomsten. Deze collectieve overeenkomsten kunnen ook zaken rond ketenzorg opnemen.
- De VA kan voorlichtingsvergaderingen beleggen voor het personeel op de arbeidsplaats en gedurende de werkuren, met de voorafgaande instemming van de werkgever.

De VA voert, na overleg in de vakbondskern met de ondernemingsraad en het Comité Preventie en Bescherming, informatie- en sensibiliseringsacties uit in het kader van (bedrijfs-, sectorale of interprofessionele) syndicale campagnes en actieplannen.

Actie binnen de Europese Ondernemingsraad in de multinationals

- Als er binnen de onderneming of het concern een Europese ondernemingsraad bestaat, heeft die raad informatie- en raadplegingsrechten over alle kwesties van transnationale aard, d.w.z. “kwesties die het hele concern of ten minste twee vestigingen in twee verschillende lidstaten aanbelangen” (of zelfs kwesties die, ongeacht het aantal betrokken lidstaten, van belang zijn voor de Europese werknemers). Keten zorg is dus zeker zo een kwestie.

***Tip!** Als de informatie moeilijk tot op jullie nationale ondernemingsraad geraakt, kunnen jullie contact opnemen met onze vertegenwoordigers in de Europese ondernemingsraad. Keten zorg blijft echter een onderwerp dat op alle niveau's besproken moet worden en werknemers overal aanbelangt. Het kan dus zowel aangebracht worden in de Belgische sociaal overlegorganen als in de Europese.*

Argument 2: Het is belangrijk om maatschappelijk verantwoord te ondernemen / aan keten zorg te doen + het kan een concurrentieel voordeel zijn

- Europese en Belgische wetgeving over keten zorg is in de maak, de juridische aansprakelijkheid voor schendingen in de keten door het tekortschieten in de keten zorg is nabij -> hierop moet worden geanticipeerd.
- "Walk the talk": als ons bedrijf in haar missie en visie verklaart dat ze de mensenrechten & arbeidsrechten en het milieu belangrijk vindt, moet ze daar ook naar handelen.
- Het wordt steeds belangrijker voor consumenten om verantwoord en duurzaam te ondernemen.
- Onze concurrenten vestigen ook de aandacht op het belang van die rechten – we moeten dus mee op de kar springen, om onszelf geen nadeel te bezorgen.
- Imago schade (zoals kinderarbeid in onze keten) kan tot aanzienlijke verliezen leiden.

Argument 3: Alle bedrijven hebben de verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren en sommige zaken zijn al bij wet verplicht

Meer informatie onder “wetgeving”.

 facebook.com/het.acv

 [@ACV_Vakbond](https://twitter.com/ACV_Vakbond)

 [Het ACV](https://www.youtube.com/HetACV)

 [acv.vakbond](https://www.instagram.com/acv.vakbond)

